

Wandelen met GPS: wat voegt het toe?

Juli 2024

Clemens Lasance, Nuenen

Waarom digitaal gaan?

Dit hoor ik vaak van oudere wandelaars: ik ben nou eenmaal gewend aan een kaart, ik heb liever een routebeschrijving, niks voor mij, en vooral: er wordt al zoveel op een ding gekeken moet dat nou ook nog in de natuur. Het wordt veelal niet opgemerkt dat mensen met een kaart/routebeschrijving/gids veel vaker daarop kijken dan mensen die met een mobieltje lopen, maar de irritatie van de oudere medemens ten aanzien van het altijd en eeuwig op een schermpje kijken is wel invoelbaar. Dus de hamvraag: wat voegt het toe? Nou: een heleboel. In dit artikel ga ik uitleggen wat die voordelen zijn, ook de nadelen natuurlijk, en wat je nodig hebt. Verder een keuzehulp voor welke apps geschikt zijn om routes te zoeken en downloaden, waarmee je zelf een knooppunten (knp) wandeling op je lap/desktop maakt, en waarmee je kunt navigeren.

Als je zelf je routes wilt maken is iets meer kennis nodig, maar dan heb je wel alle vrijheid ook de routes die je van internet haalt helemaal aan je eigen wensen aan te passen, zoals start- en eindpunt, inkorten of verlengen, een mooier stuk kiezen etc. Veel vooral oudere wandelaars zien er tegenop om over te schakelen maar als ze er eenmaal aan gewend zijn willen ze niet anders. Als je de basiskennis eenmaal beheerst, zal je zien hoe prettig het is waar ook ter wereld te weten waar je precies bent als je een knooppunt of een markering hebt gemist, hoe je met een gerust hart eens een ander paadje kunt nemen behalve die uitgesleten knooppuntroute, hoe ver je nog moet lopen, waar je auto staat, en wat de alternatieven zijn als ergens een pad is afgesloten. Allemaal zaken waar een kaart geen soelaas biedt of minstens veel meer moeite mee heeft.

Opmerking: via Seniorweb Nuenen worden af en toe 3-delige cursussen aangeboden waarin alles op het gebied van wandelen en fietsen met je mobiel aan de orde komt.

GPS voor wandelaars: apart gps-apparaat of smartphone?

GPS staat voor Global Positioning System. Met een gps-apparaat wordt een apparaat bedoeld dat je positie weergeeft op een gedetailleerde kaart en waarop je de tracks kunt zien die je hebt geïmporteerd. Navigatie (*ik wil naar een specifieke plek*) is ook mogelijk. Meer dan 90% van de markt voor wandelen en fietsen is in handen van Garmin. De Garmin Etrex serie is een aanrader voor wandelaars.

De komst van de smartphone bracht een revolutie teweeg. Elke mobieltje bevat immers een gps-ontvanger en vaak een elektronisch kompas. Het volstaat om een app te installeren en je tovert je mobieltje om tot een volwaardig gps-apparaat. Waarom dan toch een apart gps-apparaat als je een smartphone hebt? De belangrijkste reden is batterijduur. De Garmins gebruiken 2 AA batterijen en als je

een paar reserve batterijen meeneemt kun je bijna een week vooruit met dagtochten. Uitgesloten met een smartphone, hoewel sommige moderne mobieltjes een heel eind komen. Als je toch voor je mobiel kiest is het daarom aan te raden een powerbank (losse batterijvoeding) mee te nemen. Een van 10000 mAh (bv. Intenso Slim) kan ook je high-end smartphone een keer of drie opladen. Maar ja, die powerbank is zwaarder dan een gps-apparaat (maar wel veel goedkoper). Andere voordelen van een gps-apparaat zijn: stootvast en water- en stofdicht. Toch verwacht ik dat uiteindelijk het mobieltje zal gaan winnen, dat wordt ook duidelijk uit het overzicht hieronder.

Wat zijn de voor- en nadelen van gps-apparaat of smartphone t.o.v. een kaart of print?

smartphone	gps-apparaat	kaart/print
voordelen	voordelen	voordelen
Je weet waar je bent	Je weet waar je bent	Totaaloverzicht
Grootte display (t.o.v. gps)	Leesbaarheid display	Onafhankelijk van batterij
Snelheid positiebepaling	Nauwkeurigheid positie	Onafhankelijk van temperatuur
Opties zoals delen	Batterijduur	Leesbaarheid
Gebruiksvriendelijkheid	Waterdicht	
Overlays (Points of Interests, LAWs)	Robuust	
Totaalprijs (zonder telefoon)	Kaartkeuze	
Navigatie (ook via spraak)	Navigatie (met geluiden)	
Inzoomen mogelijk	Inzoomen mogelijk	
Gewicht (maar niet met powerbank)		
nadelen	nadelen	nadelen
Batterijduur relatief beperkt	Prijs (> € 200)	Je weet niet waar je bent
Prijs extra's		Prijs gedetailleerde kaarten
Soms onnauwkeurig	Soms onnauwkeurig	Kaarten niet overal te koop, vaak niet up to date
		Onhandig in het veld, zeker in de bergen
		Geen data van snelheid, tijd etc.
		Prints milieubelastend

Is navigatie iets voor wandelaars?

Het ligt in de lijn der verwachtingen dat navigatie voor wandelaars aan populariteit zal winnen, vooral bij jongeren. In feite is navigatie voor wandelaars geen must, zoals wel het geval is voor autorijden en fietsen, daar vooral vanwege de veiligheid omdat je niet op je mobiel hoeft te kijken. Voor wandelen, speciaal op niet-gemarkeerde paden, voegt het iets toe ten koste van een oortje in je hoofd of een piep bij wijziging van richting. Het grote voordeel is dat je niet meer op je mobieltje/gps-apparaat hoeft te kijken, en dat bespaart aanzienlijk op batterijduur (het scherm gebruikt verreweg de meeste energie).

Welke apps zijn geschikt?

Hieronder een selectie uit de enorme keuze aan wandel-software die op het web te vinden is. Voor alle kort besproken apps is meer informatie op het internet te vinden. Wees alert op negatieve recensies van sommige apps die navigatie aanbieden, bv. van de ANWB. Het is goed om je te realiseren dat ze dat doen vanuit een auto-fiets navigatiestandpunt. De meeste wandelaars maken nauwelijks gebruik van de navigatiemogelijkheden, dus dat commentaar kun je beter niet meenemen in de beoordeling. Routes zelf maken en aanpassen gaat eigenlijk alleen goed op een lap/desktop met een muis, anders wordt het een gepriegel. Ga voor jezelf na wat je precies met een app wil: alleen bestaande routes downloaden en in een andere app bekijken, zelf routes uitzetten of bestaande aanpassen, of alleen routes op een smartphone/gps-apparaat bekijken en eventueel navigeren. Veel apps maken gebruik van gratis kaarten gebaseerd op Openstreetmap (OSM), een wereldwijd initiatief gebaseerd op open source waarbij meer dan tweehonderdduizend vrijwilligers zijn aangesloten. Dikke kans dat deze kaarten beter zijn bijgewerkt dan de topo kaarten. Veel details: je kunt zelfs de huisnummers zien, en ook alle wandelpaden staan erop. Ik kan me voorstellen dat de keuzemogelijkheden hieronder kunnen afschrikken, maar mijn advies is: gewoon ergens beginnen, je komt er snel genoeg achter of iets bevalt of niet. En als het niet lukt, gewoon de handleiding opzoeken. Of wachten tot de cursus weer aangeboden wordt. Of mijn aanbevelingen vertrouwen (in [blauw](#)).

Alleen routes downloaden

Zeer veel sites, miljoenen routes van elke plek op aarde zijn te downloaden. Aan te raden zijn:

- [Wikiloc](#), [gpstracks.nl](#), [klikprintenwandel.nl](#).
- [WaymarkedTrails](#) verdient extra vermelding omdat deze site vrijwel alle LAWs van heel de wereld (nou ja) erin heeft staan, en in Nederland ook elke gemarkeerde route. Alle tracks zijn te downloaden.
- [Wandelgids ZuidLimburg](#), een gelijke site met 1500 wandelingen rond Zuid Limburg, incl. Brabant.

Routeplanners: voornamelijk knooppunten plannen

- [Wandelnet](#): gratis, focus op NL. Plannen mogelijk via knp of via paden. Vrij plannen weer mogelijk. Eenvoudig maar gebruiksvriendelijk. Alle LAWs en SPen (Streekpaden) zijn te downloaden.
- [VisitBrabant](#): alleen Brabant, alleen knp netwerken maar wel compleet en gebruiksvriendelijk. Beperkte mogelijkheid wandelroutes in Brabant te downloaden. Aanbevolen voor knp routes in Brabant, en voor toerisme in Brabant algemeen.

Routeplanners: vrij plannen

- [Afstandmeten.nl \(AM\)](#): gratis, heel de wereld. Redelijk gebruiksvriendelijk, veel mogelijkheden, alleen Windows. Aangeraden als je veel routes zelf wil maken of geïmporteerde routes wil aanpassen. Er is een Openwalk laag (Waymarkedtrails) waar alle LAWs, SPen, lokale paden en veel knp netwerken in staan. Aanbevolen.
- [RouteYou](#): gratis of Plus voor €30/jaar. Routes plannen vrij simpel maar een hoop mogelijkheden zijn niet gratis die standaard zijn in AM.
- [Route.nl](#): €10/jaar voor opslaan en downloaden. Alle knp netwerken. Alleen Benelux, Duitsland en Denemarken. Gebruiksvriendelijk.
- [Basecamp](#): gratis, kaarten van Garmin zijn prijzig, maar je kunt eigen kaarten importeren. Ruime keus op internet. Van Garmin, vroeger nodig voor het exporteren van tracks op een Garmin GPS. Alleen voor Windows. Interface nogal ouderwets, maar na enige oefening kun je er veel mee doen. Eigenlijk niet meer aanbevolen.
- [Komoot](#): een handige app die zelf routes uitzoekt van A naar B met diverse opties, die je kunt aanpassen, waarmee je kunt navigeren, gemaakte routes kunt downloaden en opslaan, en routes kunt importeren. Nadeel is dat slechts 1 regio gratis is, extra regio's kosten € 4 per stuk, de hele wereld € 30.

Wandel apps voor tablet/smartphone

Met deze apps is het betrekkelijk eenvoudig gpx tracks te downloaden, een te lopen track op te slaan of te navigeren. Alle apps maken het mogelijk wandelkaarten te downloaden zodat je niet meer van internet afhankelijk bent. Ik behandel slechts een beperkte keuze uit tientallen apps, met mijn aanbevelingen. Andere suggesties zijn welkom.

- [OsmAnd](#): gratis tot 7 offline kaarten, Plus eenmalig €7. Zeer uitgebreid, redelijk gebruiksvriendelijk. Lagen van bv. LAWs, OV, etc. zijn aan te klikken. iOS loopt iets achter. **Aanbevolen (wordt behandeld in de cursus).**
- Organic Maps: sinds 2021 de vervanger van de populaire app Maps.me, maar deze app wordt niet meer aanbevolen omdat die steeds commerciëler werd. De oprichters hebben toen een kloon gemaakt zonder trackers en advertenties, met betere waarborgen voor privacy. Had één nadeel: gpx routes moesten eerst worden omgezet naar kml routes, maar dit probleem is opgelost sinds Juni 2023. Ook zonder routes prima te gebruiken als lokale kaart, waar ook ter wereld. Je wordt dan verzocht de lokale kaart te downloaden. Doe dat alleen als je wifi hebt, anders kunnen de kosten de pan uit rijzen. **Aanbevolen (wordt behandeld in de cursus).**
- [Google maps](#): gratis, maar voor wandelen minder geschikt. De paden staan niet op de kaart, navigeren is wel mogelijk maar soms kom je voor verrassingen te staan. Niet aanbevolen voor wandelen, wel voor fietsen.
- [Locus Map](#): Pro €10 maar gratis versie ook OK. Niet voor iOS.
- [Topo GPS](#): aankoop €4, voor kaarten buiten NL moet je extra betalen. €4 per stuk, niet veel, maar toch. Vrij populaire app met veel mogelijkheden. Enige nadeel vind ik dat de topo kaarten het moeten afleggen tegen Openstreetmap qua informatie.
- [MapFactor](#): gratis, Premium met wat extras, max €10. Uitproberen.
- [Wikiloc](#): gratis, met Premium €10/jaar is navigatie ook mogelijk. Wereldwijd, 5 miljoen routes te downloaden. Aanbevolen voor opzoeken van routes, desnoods op Antarctica.

Als je alleen een gedownloade gpx wil zien, probeer dan de volgende online tools: [GPS-Visualizer](#) of [GPX-Studio](#)

Last but not least: als je op zoek bent naar een bankje in de buurt, installeer dan [Alle Bankjes](#), helaas alleen voor Andorid.